

[Lysholt Hansen.]

der. Man skal altså ikke foregøgle befolkningen, at administrationens vækst kan standses, eller at det alt i alt vil være muligt at gøre den væsentligt billigere. Derimod skulle der være muligheder for at nå frem til ikke alene en mere effektiv, men også en bedre administration — bedre set i relation til de borgere, hvis tjenere administrationen skal være.

Jeg er nemlig ikke i tvivl om, at vor tids bureaukratiske administrationsmetoder har medført afgørende ændringer i forholdet mellem mennesker indbyrdes. Tidligere tiders sociale intimitet er blevet afløst af en anonymisering i forholdet til andre mennesker. Det gælder i den enkeltes forhold til statslige, kommunale, juridiske, kirkelige og andre offentlige myndigheder og desværre hyppigt også i arbejdsforholdet. Den formålsbestemte saglighed, der er forbundet med den udvikling, vi er inde i, er imidlertid ikke noget godt grundlag, hverken for vort offentlige liv eller for arbejds- og erhvervslivet, fordi menneskets sociale relationer på denne måde bliver abstrakte. Den sociale varme, som er så nødvendig, får ikke de bedste vilkår, der er ikke rigtig plads for det behov, ethvert menneske har for fortrolighed, tillidsfuldhed og sikkerhed, og dermed er et af menneskets primære sociale formål uløst. Jo mere bureaukratiske, uoverskuelige, abstrakte og anonyme vore sociale relationer bliver, des dybere bliver kløften mellem det enkelte menneske og de sociale grupper, han eller hun føler sig knyttet til, og den bredere sociale omverden, som repræsenteres af staten, kommunerne og de store organisationer.

For mig er formålet med rationaliseringen af statsforvaltningen og anden offentlig forvaltning altså ikke primært at opnå en besparelse, men at skabe en forvaltning, der nok skal være effektiv, men som befolkningen først og fremmest føler sig på talefod med, og som selv gør alt for at være på bølgelængde med befolkningen.

Vor forvaltning hviler på traditioner, der ikke har kunnet ændres i takt med den enorme bevægelighed, der præger alle sider af det moderne samfund, og derfor vil der naturligvis være mangt og meget at lave om på. Det klares bare ikke på en studs.

Økonomiministerens redegørelse viser imidlertid — synes jeg i hvert fald — at vi er godt på vej, men at der på den anden side ikke findes nogen patentløsning. Øget anvendelse af elektronisk databehandling i statsforvaltningen er en af vejene, opskoling og omskoling af personalet er en anden vej. Ændring i ansættelses- og arbejdsforhold og i de kontormæssige funktioner er andre veje, og ikke mindst ville det være af betydning, om akademikerne i administrationen allerede i deres studietid på læreanstalten fik blot en nødtørfdig indføring i de væsentligste problemer i den offentlige forvaltning, hvad de jo ikke får i dag.

Socialdemokratiet er, som det fremgik af ministerens redegørelse, meget positivt indstillet over for enhver fornuftig rationaliseringsbestræbelse. Vi har klart vist dette senest i marts måned i år, da finansudvalget afgav sin enstemmige tillægsbetænkning til finanslovsforslaget, i hvilken vi beskæftiger os med alle de aspekter, der rummes i de 3 partiers forespørgsel her i dag. Denne betænkning var resultatet af en meget grundig gennemgang af finanslovsforslaget, og den var meget konkret, måske endda visse steder for konkret, i sine anvisninger og henstillinger — anvisninger og henstillinger, som siden er blevet fulgt op af regeringen. Det var bemærkelsesværdigt, at finansudvalget for første gang i en meget lang årrække kunne afgive enstemmig betænkning. Venstre og konservative opgav nemlig at stille de paradeforslag om besparelser, vi ellers var vant til. Man tog en plade af grammofonen — og det skal man have ros for — som man vist selv følte var spillet så ofte, at den havde fået en dårlig klang. I stedet samlede vi i finansudvalget om det positive: at lægge grundlaget for, at partierne i finansudvalget i fællesskab — i fællesskab — ville levere deres bidrag til at fremme den rationalisering af statsforvaltningen og beslægtede forvaltningsområder, som vi alle følte og føler at der er behov for. Alle i finansudvalget var vist enige om, at der i marts måned blev lagt det bedst mulige grundlag for et fortsat arbejde efter betænkningens retningslinjer, når finanslovsforslaget for 1968-69 skulle behandles.

Jeg er derfor ked af i dag at måtte konstatere, at fristelsen til at forsøge at